

Veilig werken met naalden: 'Het is wél je eigen lijf'

Je kunt het bij wijze van spreken met je ogen dicht doen: een infuus aanleggen, of een injectie toedienen. Toch is het belangrijk om elke keer goed op te letten. En te werken met veilige naaldsystemen. Want je moet er niet aan denken: een prikaccident. Wat kun je doen om dat zoveel mogelijk te voorkomen? Een gesprek met verpleegkundige in de wijk Ieke Cramer en medisch specialistisch verpleegkundige Liesbeth Meerloo.

Liesbeth Meerloo werkt bij Zorgfront. Veilig werken is voor haar altijd heel belangrijk geweest. 'Het is wél je eigen lijf. Dus alles wat je kunt doen om besmetting te voorkomen, moet je gewoon doen. En - hoe gek het ook klinkt - zelf ben ik als de dood voor naalden. Ik wil absoluut niet worden geprikt.'

Op veilige afstand

Dat is Meerloo nooit overkomen, maar ze heeft wel eens gezien wat een prikaccident teweeg bracht bij enkele collega's van het ziekenhuis waar ze - gelukkig lang geleden - werkte. 'De achterliggende oorzaak was vaak onoplettendheid. Een praatje een collega, waardoor de naald losschoot en rondzwaaide... En het gedoe na het prikaccident. Bloedtesten, stress voor de uitslag... Omdat ik bang ben voor naalden, bleef ik altijd op veilige afstand. Maar niet iedereen deed dat. Ik ben dus heel blij dat ik een werkgever heb die veiligheid heel serieus neemt.'

Infuus zonder bloedcontact

Bij Zorgfront werkt Meerloo met Nexiva. Het nieuwste systeem, dat volgens haar net nog even wat veiliger is dan andere veilige infusen. 'Ik kan het infuus zonder bloedcontact inbrengen. Zodra ik de naald uit de huid van de patiënt verwijder, klikt er een beschermingsblokje vast op de canule. De naald sluit gelijk af. Dus dat is heel veilig werken. Voor de patiënt is het ook prettig, omdat het gevaar op infecties minder is. En je kunt er secuurder mee prikken. Je moet wel weten hoe je het goed gebruikt, want dit systeem werkt echt anders. Daarnaast ziet het infuus er wat eng uit. Het is groot en heeft een extra slang. Maar wij hebben een prima training gehad, dus ik kan er goed mee werken.'

Altijd bij de hand

Als patiënten door het ziekenhuis worden aangemeld voor medisch- specialistische zorg, neemt Zorgfront contact op met de leverancier voor het juiste materiaal. 'Het blijft natuurlijk wel mensenwerk. Er kan bijvoorbeeld altijd iets misgaan met de levering. Voor die situaties heb ik altijd een extra set naalden bij me, en een container. En op kantoor is een extra voorraad aanwezig. Zodra we onze noodvoorraad hebben gebruikt, bellen we met de leverancier om deze aan te vullen. Ik heb zelf maar een keer meegemaakt dat een patiënt geen veilig materiaal in huis had. Die ene keer staat me echter wel goed bij. Ik was blij dat ik wat achter de hand heb.'

Verandering

Als verpleegkundige in de wijk (niveau 4) bij thuiszorgorganisatie V érian, werkt Ieke Cramer veel met insulinaalden die cliënten van de huisarts krijgen voorgeschreven. Bij sommige patiënten werkt ze daarnaast met fraxiparine-sputen die patiënten van het ziekenhuis meekrijgen om trombose te voorkomen. Deze sputen zijn veilig, de meeste insulinaalden nog niet. Maar daar komt verandering in.

Verplichte cursus

Cramer volgde onlangs de verplichte cursus over veilig werken met naalden bij haar werkgever. Daar kreeg ze te horen dat Vérian alleen nog maar met een nieuw en veilig insulinesysteem wil werken. Cliënten mogen de oude voorraad opmaken, maar daarna is het de bedoeling dat ze via hun huisarts en apotheker veilige naalden krijgen. Vérian gaat cliënten, huisartsen en apothekers hierover actief informeren, en verwacht dat de medewerkers dat ook doen. Daarnaast streeft Vérian ernaar om elk team een noodpakket met veilige naalden plus container te verstrekken, zodat er altijd veilig kan worden gewerkt. Wat vindt Cramer hiervan?

Koppie erbij houden

'Het is fijn om veilig materiaal te hebben, maar het is niet zo dat er dan nooit wat kan gebeuren. De fraxiparine-sputen zijn bijvoorbeeld al veilig, maar omdat deze naalden vrij lang zijn, kun je jezelf toch prikken als je niet oplet. Voor mij is het allerbelangrijkst dat ik mijn koppie erbij houdt als ik aan het werk ben. In de thuiszorg is de werkdruk hoog, dus dat is soms best een uitdaging. Maar ik ga nooit jagen, want juist dan kan het misgaan. Behalve rustig werken, moet je ook weten hoe je de naaldsystemen op de juiste manier gebruikt. Bij de fraxiparine-sputen moet je bijvoorbeeld de huls na gebruik over de naald schuiven tot hij vastklikt.

Werken met het nieuwe insulinesysteem is even wennen, zo heeft Cramer tijdens de cursus ervaren. 'Je moet wat harder duwen, dus het kan zijn dat cliënten dat niet altijd prettig vinden. Het is dus goed om uit te leggen waarom het belangrijk is om met deze naalden te werken. Ik vind het belangrijk dat ook mijn werkgever hen hierover informeert.'

Behalve goed opletten en het materiaal op de juiste manier gebruiken, vindt Cramer het belangrijk om de naaldencontainer naast zich te hebben. 'Zo hoef je niet met de naalden rond te lopen. Soms is er geen container beschikbaar, omdat niet alle cliënten er één van de apotheek meekrijgen. Daarom is het fijn om een noodpakket mee te krijgen, dan is dat probleem opgelost.'

Acties werknemers

Werken met veilige naalden! Hoe doe je dat?

1. Gebruik je nog geen veilige naalden? Vraag je werkgever
2. Gebruik een nood-/reservepakket als een cliënt geen veilige naalden in huis heeft. Heb je nog geen pakket? Praat erover met je werkgever.
3. Volg na- en bijscholing. De naaldsystemen werken soms net even anders dan je gewend bent. Leer hoe je ze goed moet gebruiken.
4. Ga in gesprek met je cliënt. Leg uit waarom veilige naalden zo belangrijk zijn en vraag je cliënt alleen veilige naaldsystemen te bestellen..
5. Blijf alert. Een ongeluk zit in een klein hoekje, ook met veilige naalden. Laat je niet afleiden!

Meer informatie vind je u op: [Arboportaal Inspectie SZW](#)

Dit artikel is geschreven in kader van een campagne van Inspectie SZW rond het gebruik van veilige naaldsystemen in de thuiszorg en het terugdringen van het aantal prikaccidenten.